

???

???

Okénko z cest

Pozorování papouška zlatoperého v přírodě *Leptisittaca branickii*

Už skoro celý týden jezdím a chodím v nadmořské výšce nad 3 000 m posilněn žvýkáním lístků koky po centrálních Andách v Kolumbii se svými kamarády Slovákem Konym a Kolumbijcem Juanem, a nějak se nedaří. Mám spoustu fotografií různých ptačích druhů, ale toho, který je jedním z hlavních cílů této již druhé výpravy do Kolumbie, jsem sice několikrát v dálce slyšel a zahlédl, ale fotografie by byla jenom skvrna na čipu.

Dnes je poslední den, zítra odlétáme do další lokality a moje nervozita a naštvanost je skoro na vrcholu. Papoušku zlatoperý (*Leptisittaca branickii*) – nikdy jsem tě pořádně ani neviděl, ale už nyní tě nemám rád a asi tě už ani vidět nechci. Jenže ono je to jinak, tam někde uvnitř mi velí: „Nevzdávej to, ještě je šance, přečkej domů přivezť fotografie (které mimochodem nemá ani můj místní kamarád a průvodce) něčeho, co má v papouščí říši velmi slušnou hodnotu.“

Je odpoledne a my jsme už asi padesátkrát zastavovali a pozorně naslouchali i pomocí zesilovače zvuku v místech, kde je domorodci už několikrát zahlédli, ale nikdy ne tak, aby alespoň mobilem udělali nějaký snímek. Sice na zákrasy moc nevěřím, ale někdo tam nahore mne asi vyslyšel a v dálce jsme uslyše-

li papouščí křik. Dalekohled potvrdil branického. Co dál? Vzdušnou čarou je to přes rokli, která je totálně rozrytá od kopyt pasoucího se dobytka, tak 120 metrů. Beru foták s dlouhým objektivem, monopod a pomalu sestupuji do rokle. Po 30 metrech cvakám první fotografie a toto opakuji po každých 10 metrech, protože vím, že takto vzácní a plaší ptáci mě k sobě nepustí. Je jich tam asi deset a téměř všichni požírají nějaké bobule až na jednoho, který sedí na vršku stromu a důkladně mě pozoruje. Ano, pokud jsou papoušci v přírodě ve skupinách, chovají se takto často. Dostal jsem se k nim asi na 50 metrů, několik snad i slušných fotografií možná vzniklo a spokojenost byla tak padesátiprocentní. Během několika vteřin se silným křikem odlétli někam do pralesa a já je už neviděl. Skoro po čtyřech jsem se doplazil vysílený k našemu autu, protože v těchto výškách má každá noha asi o 50 kilo navíc. Tam na mě čekali kamarádi a upřímně mi gratulovali k úspěchu, i když vlastně žádné snímky neviděli. Prý všechno pozorovali dalekohledem. Se šálkem silné kolumbijské kávy, která je s českou slivovicí vždy připravená v autě, jsem si sedl na menší skálu, abych si prohlédl, co jsem nacvakal. No, žádná hitparáda to ale nebyla. Pak se ale stalo něco, na

co nikdy nezapomenu – během krátké chvíle slyším již známý křik a totéž hejno papoušků zlatoperých si nasedalo na borovice, které měly vršky korun přímo přede mnou ve vzdálenosti asi 10 metrů. V tu chvíli jsem ani nepřemýšlel, proč to udělali, ale dnes už vím, že se asi chtěli dostat na obálku Nové Exoty. Teď vážně: byl to krásný okamžik, který jsem si asi i zasloužil. Závěrka fotoaparátu dělá až 11 snímků na sekundu a toho jsem i využil. Ještě mi dali šanci i na krátké video, vše trvalo krásných pět minut a opět s hlasitým křikem zmizeli někde v pralesu. Přiznám se, že ten večer z láhve moravské slivovičky něco ubylo. Nakonec se Juan přiznal, že neví o nikom, kdo by měl takové štěstí jako já.

Je listopad 2021 a já jsem již počtvrté v Kolumbii a měsíční trip mám před sebou. Pozemní aranžmá jsme tentokrát doladili na tři rozličné biotopy, mezi kterými přelétáme. Amazonii, západní Andy a horskou oblast u města Santa Marta. Začínáme v západních Andách. Ráno vstáváme daleko dříve než příroda, protože tam nahoru opět nad 3 000 výškových metrů prý pojedeme alespoň tři hodiny. Ráno nasedáme do padesát let staré Toyoty, která je celá předělaná a trochu mi připomíná legendární měsíční lunochod. Později

???

se ale její kvality potvrdí, protože cesta nahoru je opravdu drsná. V poslední horské vesnici asi 3 km před cílem k nám nasedá patnáctiletý mladík, který má v popisu své činnosti nás doprovázet a hlavně nám ukázat místo, kde prý budeme hodně spokojeni. Vše bylo dopředu domluveno s organizací ProAves a běžní fotografové a turisté se sem nedostanou.

Je 6.30 hodin a jsme na místě ve výšce 3430 metrů nad mořem a v kopci o sklonu snad 50 stupňů začíná malebný palmový prales, kde se tyčí i velké množství voskových palem *Ceroxylon quindiuense*, které jsou nejvyššími palmami na světě. Bohužel jsme prý přijeli pozdě, papoušci již odlétli za potravou. Vylézt nahoru je makačka a za celý den jsem to absolvoval asi osmkrát. Podářilo se vyfotit krásné tukany černozobé (*Andigena nigrirostris spilorhynchus*) a několik jiných drobných pěvců a kolibříků, ale papoušek ani jeden. Samozřejmě jsem zvědavý, co tady vlastně dělám, a „mladaš“ mne poučuje, ať jsem trpě-

livý, že přesně v pět hodin odpoledne všichni přiletí, a to asi 10 párů papoušků zlatoperých a 12 párů papoušků žlutouchých (*Ognohynchus icterotis*). Tady prý už několik let společně hnízdí a vyvádějí mladé. Mně to zní jako pohádka, které se snad ani nedá věřit. To by byl snad zázrak, vidět tyto vzácné druhy společně v jedné lokalitě, když si promítnu, co jsem v minulosti všechno vytrpěl, abych je dostal před objektiv.

Blíží se 17. hodina a kolem mne je mnoho větrem přeražených palem, které by ptáci mohli využívat na hnízdění, ale i klasických otvorů do dutých kmenů. Je 17.06 hodin a asi se stal zázrak! S velkým papouščím křikem odněkud z hloubi pralesa jsem přilétlo velké množství papoušků a již zmíněné dva druhy doplňuje velký počet černých amazónků bronzovokřídých (*Pionus chalcopterus*). Začínám zmatkovat, a přestože jsem připraven, vlastně připravený nejsem. To, co se okolo mne děje, jsem opravdu nikdy nezažil. Jedni z nejhroženějších, nejvzácnějších a nej-

???

krásnějších papoušků světa jsou všude okolo, a já je vůbec nezajímám. Někteří mají ještě špinavé zobáčky od nějakých mazlavých bobulí, což vypadá velmi srandovně. Bohužel mi nikdo neřekl, že toto divadlo bude trvat jenom pár minut a vše rychle skončí. Oni po jednotlivých párech zalézají během několika minut do obou druhů již popsanych dutin. „Branickii“ jsou bohužel ti nejrychlejší a já jsem měl jenom asi tři minuty, abych udělal několik fotografií.

Je to škoda. Kdybych tady mohl zůstat několik dnů, už bych věděl, kam si přesně stoupnout, protože pohyb s fototechnikou je v tomto svahu hodně pomalý. Předě mnou jsou ale skoro čtyři týdny v Kolumbii a mě čekají další přesně časově naplánované lokality, kde doufám opět něco vzácného budu mít možnost zdokumentovat.

Franta Brzák

Foto: autor

frantabrzak@gmail.com

www.fbphoto.cz

???

???